

Lisa

Järva Vallavolikogu
xx.xx.2024
määrusele nr

Järva valla eelarvestrateegia aastateks 2025-2028

Eelarvestrateegia koostatakse arengukavas sätestatud eesmärkide saavutamiseks, et planeerida kavandatavate tegevuste finantseerimist. Eelarvestrateegia peaesmärk on tagada stabiilne ja jätkusuutlik eelarvepoliitika, mis võimaldab ellu viia Järva valla arengukavas toodud valdkondade eesmärgid. Arengukava koos eelarvestrateegiaga on aluseks valla eelarve koostamisel, kohustuste võtmisel ja investeringuprojektide kavandamisel ning investeringuteks toetuste taotlemisel.

Eelarvestrateegia tuleb koostada vähemalt nelja eelseisva eelarveaasta kohta¹.

Eelarvestrateegiat uuendatakse igal aastal täpsustades eelseisva aasta kavasid ning täiendades aastase prognoosi võrra. Seega kohandatakse valla nelja- aastase eelarvestrateegia plaane vastavalt muutustele majanduskeskkonnas ning valla arengueesmärkides.

Järva valla eelarvestrateegia on koostatud vastavalt kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduse (KOFS)² § 20 nõuetele.

Vastavalt KOFS § 20 lõikele 3 tuleb esitada kohaliku omavalitsuse üksuse majandusliku olukorra analüüs ja prognoos eelarvestrateegia perioodiks, samuti eelarvestrateegia vastuvõtmisele eelnenud aasta tegelikud, jooksva aasta eeldatavad ja eelarvestrateegia perioodiks prognoositavad põhitegevuse kulud, olulisemad tegevused investeringute osas, investeringute kogumaksumuse prognoos ja võimalikud finantseerimisallikad, eeldatav finantseerimistegevuse maht ja likviidsete varade muutus, informatsioon eelarvestrateegia perioodiks kavandatavatest kohalike maksude ja maamaksumäära muudatustest.

Eelarvestrateegia kohustuslikuks osaks on rahandusministri määrusega kinnitatud vormidel³ eelarveandmed strateegia perioodi kohta. Nimetatud tabelid tuleb esitada Rahandusministeeriumile hiljemalt 30. oktoobriks (KOFS § 30 lõige 3).

Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 37¹ sätestab, et arengukava osa või sellega seotud iseseisev dokument on eelarvestrateegia, mille nõuded on määratud kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduses (KOFS). Järva valla 27.08.2020 määruse nr 16

¹ Kohaliku omavalitsuse korralduse seadus <https://www.riigiteataja.ee/akt/110072020064?leiaKehtiv>

² Kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seadus
<https://www.riigiteataja.ee/akt/110072020066?leiaKehtiv>

³ Kohaliku omavalitsuse üksuse poolt Rahandusministeeriumile eelarvestrateegia, eelarve, lisaelarve ja eelarve täitmise andmete esitamise tingimused ja vormid <https://www.riigiteataja.ee/akt/115022013005?leiaKehtiv>

"Arengukava ja eelarvestrateegia koostamise, menetlemise ja muutmise kord" § 1 lõikes 3 määratakse, et eelarvestrateegia on arengukavaga seotud iseseisev dokument.

Vastavalt KOFS-ile jagatakse eelarves kui ka eelarvestrateegias tehingud järgmisteks osadeks: põhitegevuse tulud, põhitegevuse kulud, investeerimistegevus, finantseerimistegevus, likviidsete varade muutus. KOFS-is sätestatud nõuete kohaselt tuleb strateegias planeerida eelarved ka omavalitsuse sõltuva üksuse kohta.

Järva valla sõltuvad üksused olid 2023. aastal Eesti Piimandusmuuseum SA ja SA A. H. Tammsaare Muuseum Vargamäel.

Järva valla arengute kavandamisel on aluseks Järva valla arengukavas 2022-2030 sätestatud strateegilised eesmärgid.

- 1) Järva vald on strateegiliselt juhitud ja võimekas võrgustikupõhine omavalitsus, kus rakendatakse parimaid praktikaid piirkonna konkurentsivõime ja tasakaalustatud arengu tagamiseks;
- 2) kõigis Järva valla piirkondades on puhas elukeskkond ning heal tasemel kohalikud teenused ja taristu, valla piirkonnad on omanäolised ja kutsuvad, vallaelanikud on oma elukohaga rahul;
- 3) Järva vald on sidus ja koostööd tegev omavalitsus.

Lisaks on eelarvestrateegias lähtutud tehoiukavast.

Sisukord

1. MAJANDUSLIK OLUKORD RIIGIS	4
2. SOTSIAALMAJANDUSLIK OLUKORD JÄRVA VALLAS.....	5
3. EELARVESTRAATEEGIA EELARVE OSAD.....	Error! Bookmark not defined.
3.1. Põhitegevuse tulud.....	7
3.2. Põhitegevuse kulud.....	7
3.3. Investeermistegevus	7
3.4. Finantseerimistegevus	7
3.5. Likviidsete varade muutus.....	7
4. INFO EELARVESTRAATEEGIA PERIOODIKS KAVANDATAVATE KOHALIKE MAKSUDE JA MAAMAKSU MUUDATUSTEST.....	8
5. ÜLEVAADE KOV ÜKSUSEST JA ARVESTUSÜKSUSTEST	8
6. ARVESTUSÜKSUSE PÕHITEGEVUSE TULEM.....	8
7. ARVESTUSÜKSUSE VÕLAKOOREM.....	8
8. KOHUSTUSTE PLANEERIMINE.....	8
9. TUNDLIKKUSE ANALÜÜS	9

1. MAJANDUSLIK OLUKORD RIIGIS

2024. aasta kevadel esitas Rahandusministeerium oma kodulehel majandusprognoosi. Prognoosieelduste fikseerimise ajaks märtsi keskpaigas ei olnud Vene agressioonile Ukrainas näha mingisugust tõenäolist lahendust, mida oleks võinud kasutada Eesti ja meie lähemate kaubanduspartnerite majandusarengu hindamisel.

Enne Venemaa sõjalise agressiooni algust Ukrainas oli Eesti majanduse seis hea ning väljavaated optimistlikud. Viirusekriisist tuli Eesti välja edukalt – viimase kahe aasta keskmine majanduskasv oli sisuliselt EL kiireim. Eesti edaspidist majanduskasvu oleks kenasti toetanud ka EL suurte majanduste lõplik taastumine viirusekriisist 2022. aastal, mida kõik märgid näitasid. Energiahindade ülikiire tõus oleks siiski ka ilma sõja puhkemata vähendanud SKP reaalkasvu.

Valitud eeldustel jääb Eesti majanduse reaalkasv 2024. aastal umbes 0,5 protsendipunkti juurde.

Tarbijahinnad kasvavad 2024. aastal 3,4%, mis toob kaasa reaalsissetulekute ja eratarbimise vähenemise.

Kõige konkreetsemalt mõjutavad Eesti majandust vähemalt lähemas tulevikus erinevad takistused kaubavahetuses Venemaa, Valgevene ja Ukrainaga.

Oluliseks sisendiks on ka maailmaturgudel kujunevad toidu, toormete ja energiakandjate hinnad. Juba sügisest alates on nii energiakandjate hetkehinnad kui ka hindade tulevikuootused olnud tõusutrendil ja lisaks teinud läbi suuri kõikumisi, viidates tuleviku ebaselgusele.

Eesti majandus on pärast järsku langust 2020. aasta kevadel kenasti kosunud ja ületab oma tasemelt ka enne viirusekriisi tehtud prognoose. Jõulisele taastumisele on aidanud oluliselt kaasa info-side-sektor, mille pikalt kestnud kiire kasv aeglustus viirusekriisis vaid veidi.

Kõige otsesem mõju Eesti majandusele selles kriisis tuleb väliskaubanduse piirangute kaudu. Prognoos lähtub kaubavahetuse katkemisest Vene-Valgevene-Ukraina suunal, millele lisandub ka Eesti ülejäänud põhiliste kaubanduspartnerite (Rootsi, Soome, Saksamaa) tagasihoidlikum nõudlus seoses suurenenud ebakindluse ning tarneraskustega.

Sisenõudlust toetab keskmise palga kasv 2014-2023 7,5% aastas, kuid pidurdab ebastabiilne geopoliitiline olukord ja maksutõusude ootus (<https://www.fin.ee/riigi-rahandus-ja-maksud/fiskaalpoliitika-ja-majandus/rahandusministeeriumi-majandusprognoos>).

Eratarbimine sai uue tagasilöögi 2023. aastal vaatamata sissetulekute ostujõu agregeeritud kasvule. 2022. aastal jäi elanike sissetulekute kasv tarbijahindade järsult kiirenenud tõusule alla. Sellegi poolest õnnestus majapidamistel viirusekriisi aegsetest säästude ning 2021. aasta sügisel vabanenud pensioni II samba varade toel oma tarbimiskulutusi tervikuna suurendada ning tarbimist 2,5% tõsta. 2023. aastal palgatulu kasv küll aeglustus, kuid pensionikasv kiirenes oluliselt, nii et tervikuna aeglustus sissetulekute kasv vaid marginaalselt. Inflatsioonitempo taandus aga aasta jooksul märgatavalt, jõudes teisel poolaastal alla 5%. 2023. aastal eratarbimine vähenes siiski 1,5%, osaliselt seetõttu, et laenuintressimaksed suurenesid oluliselt.

Tööturg on pärast koroonakriisi jõudsalt taastunud, mis on väljendunud nii hõivatute arvu suurenemises kui ka mõõdukalt kiire palgakasvu jätkumises. Senini on turismisektori hõive jätkuvalt allpool kriisieelset taset, kuid koroonapiirangute leevenedes võiks käesoleval aastal oodata majutuses ja toitlustuses jõulisemat taastumist.

2. SOTSIAALMAJANDUSLIK OLUKORD JÄRVA VALLAS

Järva vald on üks kolmest omavalitsusest Järva maakonnas asudes maakonna põhjaosas. Praegune Järva vald alustas uue avalik-õigusliku juriidilise isikuna tegevust 21. oktoobril 2017, mil haldusreformi tulemusena ühinesid Järva-Jaani vald, Koigi vald, Kareda vald, Albu vald, Ambla vald, Imavere vald ja Koeru vald.

Järva valla pindala on kokku 1 223 ruutkilomeetrit. Järva vallas on 1 alev, 5 alevikku ja 100 küla, kus elas 01.01.2023 seisuga 8812 elanikku ning 01.01.2024 seisuga 8964 elanikku. Aastaga on arv suurenenud 152 elaniku võrra.

2023. aastal oli maksumaksjate arv 4 128 inimest. Võrreldes 2022. aasta sama aja seisuga on maksumaksjate arv vähenenud 128 inimese võrra.

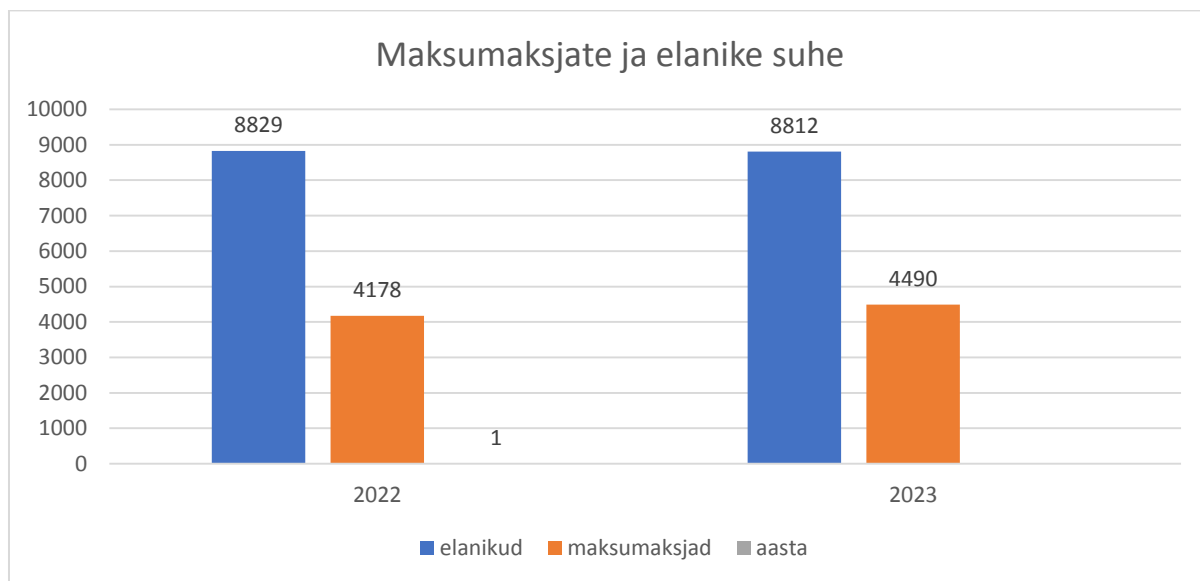
Tabel 1. Maksumaksjad 2022-2023

aasta/ kuu	jaanuar	veebruar	märts	aprill	mai	juuni	juuli	august	september	oktoober	detsember
2022	4 851	4 044	4 045	4 052	4 061	4 180	4 153	4 178	4 131	4 089	4256
2023	4 935	4 044	4046	4039	4067	4171	4149	4139	4138	4091	4128

Tabel 2. Elanikud 01.01.2022 – 31.12.2023 seisuga

aasta	elanikud
2022	8812
2023	8964

Joonis 1. Elanike ja maksumaksjate suhe 2022 – 2023

Tabel 3. Üksikisiku tulumaksu laekumine aastate lõikes

kuu	2021		2022		2023		2024	
	täitmine	%	täitmine	%	täitmine	%	täitmine	%
jaanuar	712 817	9,55	765 028	9,45	820 781	9,17	843 844	8,57
veebruar	570 223	7,64	626 546	7,74	690 365	7,71	765 480	7,78
märts	582 115	7,80	645 183	7,97	699 433	7,81	773 872	7,86
aprill	581 872	7,80	641 358	7,92	679 704	7,59	788 365	8,01
mai	629 362	8,43	678 819	8,39	733 862	8,19	798 517	8,11
juuni	595 175	7,98	655 759	8,10	703 876	7,86	786 614	7,99
juuli	643 069	8,62	709 954	8,77	758 976	8,48		
august	642 600	8,61	694 805	8,58	745 668	8,33		
september	646 400	8,66	706 781	8,73	737 998	8,24		
oktoober	704 151	9,44	762 088	9,41	820 898	9,17		
november	663 251	8,89	705 777	8,72	747 468	8,35		
detsember	659 795	8,84	719 370	8,89	755 230	8,43		
kassa täitmine	7 630 830	5,57	8 311 468	8,92	8 894 259,00	99,32	4 756 692	48,33
eelarve	7 462 009	6,34	8 094 576	102,68	8 955		9 842 488	

					208,00			
tekke täitmine	7 649 339	5,13				0		
kassa +,-	-168 821		-216 892					

Valla suurimad tööandjad 2024. aastal töötajate arvu poolest on Järva Vallavalitsus, Konesko AS, Stora Enso Eesti AS, AS Koeru Hooldekeskus, Järva Tarbijate Ühistu, Aravete Agro AS.

Valla suurimad tööandjad 2024. aastal tulumaksu poolest on Järva Vallavalitsus, Konesko AS, Stora Enso Eesti AS, AS Koeru Hooldekeskus, Järva Tarbijate Ühistu, Graanul Invest AS.

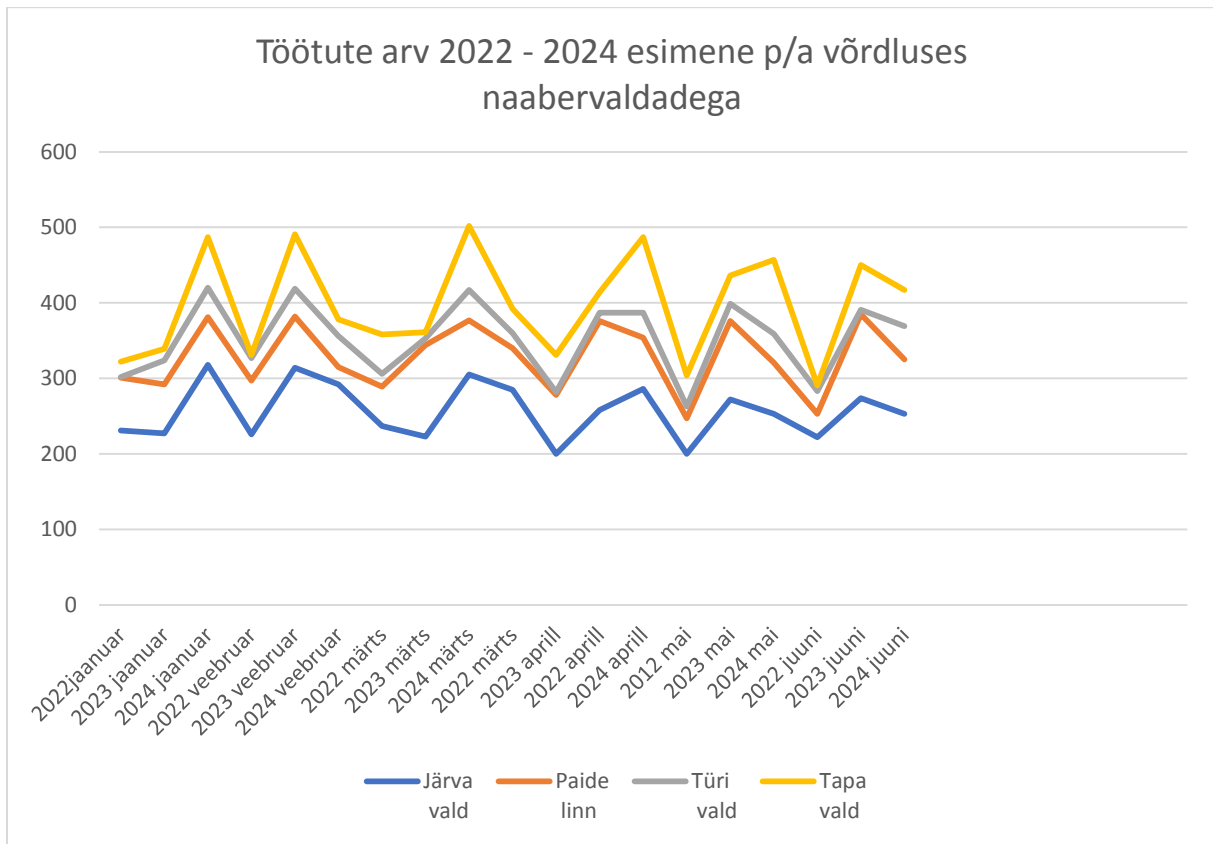
Registreeritud töötute arv ⁴ on eelnevatel aastatel vallas olnud 250 – 320 inimese vahel. Seoses eriolukorraga on töötuid vallas tulnud juurde üle 100 inimese, ulatudes 2021. aasta jaanuari kuu lõpu seisuga 318 inimeseni. 2024. aasta jaanuari seisuga on vallas töötuid 227 inimest.

Tabel 4. Töötud kuude kaupa 2023 -2024

aasta, kuu	Järva vald	Paide linn	Türi vald	Tapa vald	vabariik
2023 detsember	231	301	302	322	56840
2024 jaanuar	227	292	324	339	57643
2024 veebruar	318	381	420	487	58060
2024 märts	307	318	352	378	59065
2024 aprill	224	293	313	345	60085

⁴ <https://www.tootukassa.ee/content/tootukassast/registreeritud-tootud>

Joonis 2.

Tabel 5. Töötute suhe elanikesse

aasta	elanikud	töötud	%
2022	8928	264,6	2,96
2023	8829	271,3	3,07
2024	8812	293	3,32

Nagu tabelist 5 näha, siis töötute % võrreldes elanikega on kasvanud nelja aasta jooksul peaaegu 1% võrra.

Põhjalik ülevaade eelnevate perioodide raamatupidamise andmetest kohalike omavalitsuste üksuste kohta (tekkepõhises arvestuses) on leitav riigipilve teenuse kaudu riigiraha.fin.ee. Samuti on võimalik saada lehelt <https://minuomavalitsus.fin.ee> sadade kriteeriumite kaudu süstematiseeritud ülevaadet kohalike omavalitsuste teenuste olukorrast.

Veebileht võimaldab:

- ✓ saada ülevaade iga omavalitsuse teenuste olukorrast ja arenguvõimalustest, et selle pinnalt juhtida kohalikku arengut;
- ✓ võrrelda omavalitsuse teenuste tasemeid, mis aitab kaasa kogemuste jagamisele;

- ✓ suurendada ühiskondlikku teadlikkust omavalitsuste teenuste korraldusest ning kodanike informeeritud kaasatusest kohalike prioriteetide üle kaasa rääkimisel.

Tabel 6. Järva valla 2022 – 2023 eelarve täitmine KOFS-i kohases eelarvestruktuuris

EELARVE TÄITMINE	2022 täitmine	2023 täitmine	vr 2023/ 2022
Põhitegevuse tulud	16 446 048	18923688	15,06%
* Maksutulud	9 557 521	10538488	20,84%
* Kaupade ja teenuste müük	1 387 835	1417593	20,21%
* Saadud toetused	7840508	7410189	16,13%
* Muud tegevustulud	341857	51963	-82,5%
Põhitegevuse kulud	-15 860 609	-19164749	20,83%
* Tööjõukulu	-10763865	-11807486	11,03%
* Majanduskulu	-5 847737	-5494097	4,58%
* Antud toetused	-873 308	-1758356	101,34%
* Muud tegevuskulud	-101 100	-104810	3,67%
Põhitegevustulem (omafinantseerimise võimekus)	585 439	523484	-10,58%
Investeeringustegevus	-2 662 593	-432036	-83,77%
* Põhivara soetus	250 000	250 000	0,00%
* Põhivara müük	-4 513 311	138000	-103,06%
* Saadud sihtfinantseerimine põhivara soetuseks	1 991 656	435000	-78,16%
* Antud sihtfinantseerimine põhivara soetuseks	-300 021	-161460	-46,18%
* Osaluste soetus	-24 576	-24 576	0,00%
* Finantstulud ja finantskulud	-66 341	875000	-1418,94%
<i>sh intressikulud</i>	-66 641	-350000	530,00%
Eelarve tulem (ülejääk/puudujääk)	-2 077 154	- 178552	
Finantseerimistegevus	1 437 706	796000	-91,40%
Võetud laenud	2 480 349	1046000	-44,63%
Laenude tagasimaksud	-1 042 643	-250000	-57,83%
Muutus likviidsetes varades ("-" suurenes; "+" vähenes)	-639 448	919403	-76,02%
Muutus nõuetes ja muudes kohustustes	-327 760		-243,78%

Eelarvestrateegia aluseks on järgmised finantsnäitajad:

- ✓ residendist füüsiliste isikute maksustatavast tulust laekub maksumaksja elukohajärgsele kohaliku omavalitsuse üksusele 2024. aastal 11,96%;
- ✓ maamaksumäär 2024. aastal 2,5% maa maksustamishinnast;
- ✓ uusi kohalikke makse vaadeldaval perioodil ei kehtestata;
- ✓ töötasu miinimummäär on 820 eurot kuus (bruto).

Maksumaksjate arv jääb 4 000 – 4 100 inimese piiresse.

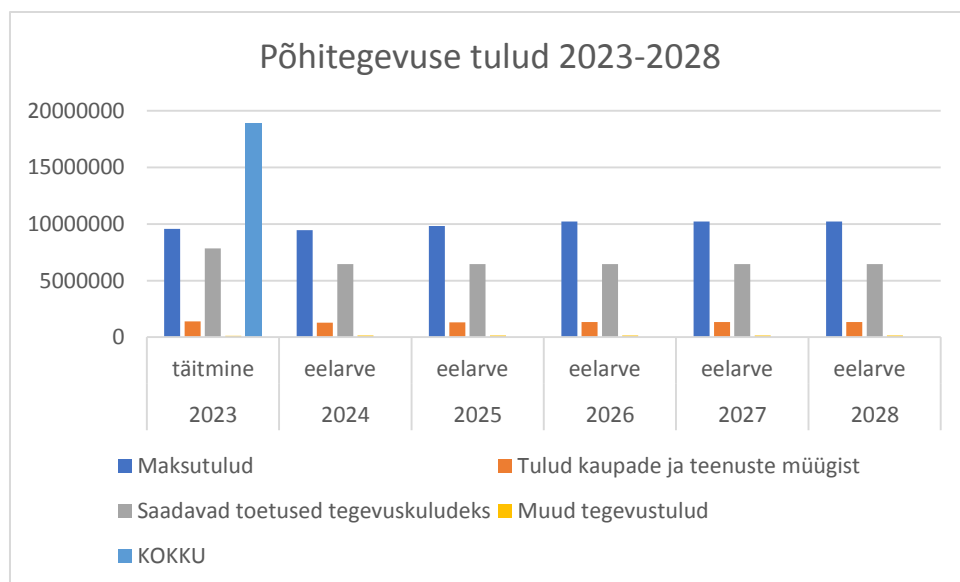
3. EELARVESTRAATEEGIA EELARVE OSAD

3.1. Põhitegevuse tulud

Põhitegevuse tulud jagunevad neljaks eelarveosaks ning arvestatud on:

- ✓ üle poole tuludest moodustavad maksutulud – üksikisiku tulumaks ja maamaks;
- ✓ saadavad toetused – suurimaks on riigi tasandus- ja toetusfondi eraldised – tasandusfond on mõeldud eelarveliste võimaluste ühtlustamiseks ning toetusfond koosneb erinevatest toetusliikidest, võimaldades maksta õpetajate töötasu, korraldada koolis toitlustamist, maksta sotsiaaltoetusi (toimetulekutoetus, matusetoetus, asenduskodu toetus jne), hooldada kohalikke teid;
- ✓ tulud kaupade ja teenuste müügist sisaldavad hallatavate asutuste omatulusid – suurimad tuluallikad on kohatasud lasteaedades ning haridusteenuste müük teistele omavalitsustele;
- ✓ muude tegevustulude all on laekumine vee erikasutustasust ning maardlate kaevandamise tasust.

Joonis 3. Põhitegevuse tulude jaotus

Tabel 7. Tulud liigiti 2023-2028

	2023 täitmine	2024 eeldatav täitmine	2025 eelarve	2026 eelarve	2027 eelarve	2028 eelarve
Maksutulud	9 557 521	10 538 488	11 499 462	12 026 035	12 578 937	13 159 484

Tulud kaupade ja teenuste müügist	1 387 835	1 417 593	1 400 000	1 450 000	1 470 000	1 500 000
Saadavad toetused tegevuskuludeks	341 657	192 110	190 000	190 000	190 000	190 000
Muud tegevustulud	137 824	51 963	50 000	50 000	50 000	50 000
KOKKU	18 923 688	19 418 233	20 357 541	20 516 035	20 888 937	21 499 484

3.1.1. Maksutulud

Maksutulud on füüsilise isiku tulumaks ja maamaks.

Tabel 8. Tulumaksu kasvu prognoos aastatel 2023 – 2028

aasta	laekumine	kasv %
2023	8 499 305	5,00
2024	8 839 277	4,00
2025	9 192 848	4,00
2026	9 606 526	4,50
2027	9 990 787	4,0
2028	10 390 418	4,0

Prognoos sisaldab tulumaksuseaduse muutmise seaduse alusel (võeti vastu augustis 2024) töötajate TM 10,24% ja pensionäride tulumaksust 10,24% ja osa laekumist valla eelarvesse järgnevalt, lisaks olemasolevale skeemile: 2025 : 130 tuhat eurot, 2026: 260 tuhat eurot, 2027 ja edasi: 390 tuhat eurot.

3.1.2. Kaupade ja teenuste müük

Asutuste omatulud moodustasid aastal 2023 põhitegevuse tuludest 7,9%, kuid 2024. aastal ainult 7,3%. Siit järeldus, et asutused ei ole omatulusid eelarvesse planeerinud ning peavad seda tegema teise lisaelarvega. 2025. aasta % on planeeritud 7,6. Kui vaadata meie finantsvõimekuse indeksit, siis kõik meie näitajad, mis on ohutsoonis, on seotud põhitegevuse tuludega.

See tähendab kokkuvõttes, et peame üle vaatama meie lasteaia tasud, meie üüritulud, meie sotsiaalvaldkonna teenuste hinnad, kõik meie omatulud.

3.1.3. Saadavad toetused

Saadavad toetused moodustavad valla eelarvest olulise osa, ca 38%. Laekuvatest toetustest suurima osa moodustavad riigieelarve tasandus- ja toetusfond.

Tasandusfondi eesmärk on ühtlustada omavalitsuste võimalusi avalike teenuste osutamisel. Konkreetsele omavalitsusele riigieelarvest kantav summa leitakse valemi alusel, sealjuures on olulisteks parameetriteks tulumaksu laekumine, arvestuslik maamaks, elanike arv eri vanusegruppide lõikes, hooldajaga laste arv, gümnaasiumiõpilaste arv munitsipaalkoolis, tagamaalisuse koefitsient jm.⁵

Tabel 9. Tasandusfond aastatel 2023 - 2028

aasta	tasandus- fond	muutus
-------	-------------------	--------

⁵ Abifail arvutusteks <https://www.rahandusministeerium.ee/et/kov/finantseerimine>

2028	1 800 000	
2027	1 800 000	-200 000
2026	2 000 000	-79 608
	2 079 608	
2025		-
2024	2 079 608	308 371
2023	1 771 237	

Nagu tabelist näha on, siis aastate lõikes on kõikumine päris tuntav.

Toetusfond toetab kohalikke omavalitsusi konkreetsete ülesannete täitmisel. Toetusfond jaguneb 2024. aastal kolme valdkonna vahel – hariduskuludeks ca 84%, sotsiaalkuludeks ca 4% ja majandusvaldkonnale ca 12%.

Tabel 10. Toetusfond 2022 – 2024

toetuse nimetus	2022	2023	2024
Üldhariduskoolide ülalpidamiseks antav toetus	3 347 628	4443413,7	2 979 389
Koolieelsete lasteasutuste õpetajate tööjõukulude toetus	158 344	210175,05	140 926
Sügava ja raske puudega lastele abi osutamise toetus	23 751	31525,462	21 138
Huvihariduse ja -tegevuse toetus	142 116	188635,11	126 483
Toimetulekutoetuse maksmise hüvitis	8 482	11258,43	7 549
Vajaduspõhise peretoetuse maksmise hüvitis	0	0	0
Sotsiaaltoetuste ja -teenuste osutamise toetus	0	0	0
Matusetoetus	31 803	42213,139	28 305
Asendus- ja järelhooldusteenuse toetus	104 69s2	138961,04	93 176
Rahvastikutoimingute kulude hüvitis	1 345	1785,2615	1 197

Jäätmehoolduse arendamise toetus	0	0	0
Kohalike teede hoiu toetus	496 972	659646,83	442 305
Tulubaasi stabiliseerimise toetus	0	0	0
KOKKU	4 315 133	5727614	5138471

Tabel 11. Tulud aastatel 2023 - 2028

Järva vald	2023 täitmine	2024 eeldatav täitmine	2025 eelarve	2026 eelarve	2027 eelarve	2028 eelarve
Põhitegevuse tulud kokku	18 923 688	19 418 233	20 357 541	20 516 035	20 888 937	21 499 484
Maksutulud	9 557 521	10 538 488	11 499 462	12 026 035	12 578 937	13 159 484
sh tulumaks	8 936 363	9 842 488	10 531 462	11 058 035	11 610 937	12 191 484
sh maamaks	616 319	693 000	965 000	965 000	965 000	965 000
sh muud maksutulud	4 839	3 000	3 000	3 000	3 000	3 000
Tulud kaupade ja teenuste müügist	1 387 835	1 417 593	1 400 000	1 450 000	1 470 000	1 500 000
Saadavad toetused tegevuskuludeks	7 840 508	7 410 189	7 408 079	6 990 000	6 790 000	6 790 000
sh tasandusfond	1 771 237	2 079 608	2 079 608	2 000 000	1 800 000	1 800 000
sh toetusfond	5 727 614	5 138 471	5 138 471	4 800 000	4 800 000	4 800 000
sh muud saadud toetused tegevuskuludeks	341 657	192 110	190 000	190 000	190 000	190 000
Muud tegevustulud	137 824	51 963	50 000	50 000	50 000	50 000
Järva vald	2023 täitmine	2024 eeldatav täitmine	2025 eelarve	2026 eelarve	2027 eelarve	2028 eelarve
Põhitegevuse tulud kokku	18923688	19418233	20 085 541	20 244 035	20 616 937	21227484
Maksutulud	9557521	10538488	11 227 462	11 754 035	12 306 937	12887484
sh	8936363	9842488	10 531	11 058 035	11 610 937	12191484

tulumaks			462			
sh maamaks	616319	693000	693000	693000	693000	693000
sh muud maksutulud	4839	3000	3000	3000	3000	3000
Tulud kaupade ja teenuste müügist	1387835	1417593	1400000	1450000	1470000	1500000
Saadavad toetused tegevuskuludeks	7840508	7410189	7408079	6990000	6790000	6790000
sh tasandusfond	1771237	2079608	2079608	2000000	1800000	1800000
sh toetusfond	5727614	5138471	5138471	4800000	4800000	4800000
sh muud saadud toetused tegevuskuludeks	341657	192110	190000	190000	190000	190000
Muud tegevustulud	137824	51963	50000	50000	50000	50000

3.2. Põhitegevuse kulud

Põhitegevuse kulude koostamisel on võetud aluseks hetke olukord ning volikogu poolt vastu võetud otsused.

Peamised tegurid, mis annavad võimaluse põhitegevuse kulusid hoida enamvähem samal tasemel:

- ✓ alaeelarvetes sisemiste ressursside otsimine;
- ✓ kulude struktuuri optimeerimine;
- ✓ hoonete, rajatiste maksimaalne kasutamine;
- ✓ valla võetud kohustuste, mis ei ole seadusega pandud, vähendamine;
- ✓ valla varadega seotud kulude alandamine varade vähendamise teel;
- ✓ ühishangete tegemine, mis annaks efekti kaupade tellimisel tsentraliseeritult, kuid ei tooks kaasa suuri halduskulusid;

Tabel 12. Põhitegevuse kulude jaotus majandusliku sisu järgi

	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Põhitegevuse kulud kokku	17900466	19164749	19300000	19860000	20160000	20160000
Antavad toetused tegevuskuludeks	1287072	1758356	1700000	1760000	1760000	1760000
Muud tegevuskulud	16613394	17406393	17600000	18100000	18400000	18400000
sh personalikulud	10763865	11807486	12000000	12500000	12800000	12800000
sh majandamiskulud	5847737	5494097	5500000	5500000	5500000	5500000
sh alates 2012 sõlmitud katkestamatud kasutusrendimaksed						

sh muud kulud	1792	104810	100000	100000	100000	100000
---------------	------	--------	--------	--------	--------	--------

Tabel 13. Põhitegevuse kulude jaotus %-liselt

	2023 täitmine	2024 eeldatav täitmine	2025 eelarve	2026 eelarve	2027 eelarve	2028 eelarve
Muud tegevuskulud	6,80%	9,06%	8,46%	8,69%	8,54%	8,29%
sh personalikulud	87,79%	89,64%	87,63%	89,41%	89,25%	86,68%
sh majandamiskulud	56,88%	60,81%	59,74%	61,75%	62,08%	60,30%
sh muud kulud	30,90%	28,29%	27,38%	27,17%	26,68%	25,91%

Antavad toetused tegevuskuludeks on kõik valla antavad toetused – sotsiaaltoetused (sünnitoetus, esimest korda kooli mineva lapse toetus, üldhooldusteenuse tagamise toetus, toimetulekutoetus, matusetoetus, hooldajatoetus, isikliku abistaja teenus, toitlustustoetus jne), toetused õpilastranspordi eest. Toetused moodustavad põhitegevuse kuludest 5,2%.

Personalikulud on töötasu, sotsiaalkindlustusmaksed ning erisoodustusmaksuga maksustavad soodustused valla asutuste töötajatele, mis moodustavad 59 - 61% põhitegevuse kuludest.

Majandamiskulud on valla asutuste hoonete ülalpidamiskulud, kulud transpordile, heakorrale, teedele, tänavatele. Kulud moodustavad 33 - 35% põhitegevuse kuludest.

Muude kulude all on tavaliselt reservfond, mis aasta alguses on sellel kulureal, kuid mille arvelt aasta jooksul tehakse eraldi majandamiskuludesse või toetusteks.

Tabel 14. Kulude kasv % -des aastatel 2023 - 2028

Järva vald	2023 täitmine	2024 eeldatav täitmine	2025 eelarve	2026 eelarve	2027 eelarve	2028 eelarve
Põhitegevuse kulude muutus	-	7	0,7	3	2	0

Tabelist nähtub, et 2024. aastal kulude kasv on eeldatava täitmise järgi 7%. Järgnevatel aastatel jääb see 0,7 – 3% vahele. Et tagada valla jätkusuutlikkus on vaja meie põhitegevuse kulusid oluliselt vähendada.

3.3. Investeerimistegevus

2025. aastal on suurimaks investeeringuks Aravete kool-lasteaed summas 2,5 miljonit eurot. Allpool tabelis on ära toodud meie 2023 - 2028 aasta eelarvestrateegiasse planeeritud vahendid (arengukavas on välja toodud kõik soovid, mida võiksime kavandada).

Tabel 15. Investeerimistegevus

Järva vald	2023 täitmine	2024 eeldatav	2025	2026	2027	2028
------------	------------------	------------------	------	------	------	------

		täitmine				
Investeeringustegevus kokku	-71028	-432036	- 2284627	- 1131085	- 1131085	-982000
Põhivara müük (+)	547170	138000	50000	25000	25000	25000
Põhivara soetus (-)	-413616	- 1370576	- 3602581	- 1215854	- 1215854	-400000
sh projektide omaosalus	-117693	- 1097036	- 1777627	-549085	-549085	-400000
Põhivara soetuseks saadav sihtfinantseerimine (+)	295923	435000	1824954	666769	666769	0
Põhivara soetuseks antav sihtfinantseerimine (-)	-158549	-161460	-160000	-160000	-160000	-160000
Osaluste ning muude aktsiate ja osade müük (+)	0	875000	0			
Osaluste ning muude aktsiate ja osade soetus (-)	-37076	0	0			
Tagasilaekuvad laenud (+)	0	0	0			
Antavad laenud (-)	0	0	0			
Finantstulud (+)	6643	2000	3000	3000	3000	3000
Finantskulud (-)	-311523	-350000	-400000	-450000	-450000	-450000

Tabel 16. Investeeringud aastatel 2025-2028

projekt	2025	2026	2027	2028	allikas
Hajaasustuse programm	70 000				OF
Teed	400 000	400 000	400 000	400 000	OF
Aravete LA	1 062 335				OF
	1 484 880				toetus
Peetri Lasteaed	191 292				OF
	340 074				toetus
Teenusmaja	54 000	66 585	66 585		OF
	0	599 269	599 269		toetus
ÜVK	0	82 500	82 500		OF
	0	67 500	67 500		toetus
kokku	3 602 581	1 148 354	1 148 354	400 000	

Aastatel 2025 – 2028 on finantsvõimekus praeguse hetke seisuga selline, et saame lubada endale ainult teede investeeringuid, Aravete ja Peetri lasteaedade rekonstrueerimist, ühisveevärki ja kanalisatsiooni investeeringuid ning teehoolet.

Kuna maailmamajanduses on turbulentsed ajad, siis EURIBORi suurt langust ei ole ette näha.

3.4. Finantseerimistegevus

Tabel 16 Finantseerimistegevus	2023	2024	2025	2026	2027 eelarve	2028 eelarve
Järva vald	täitmine	prognoos	eelarve	eelarve		
Finantseerimistegevus	-1188178	796000	600000	-600000	-700000	-800000
Kohustiste võtmine (+)	5689252	1046000	1600000	600000	500000	400000
Kohustiste tasumine (-)	-6877430	-250000	-1000000	-1200000	-1200000	-1200000

Järva vald on alati püsinud lubatud netovõlakoormuse piirides. Eeldatavate investeeringute täitmiseks (tabel 16) kasutab vald toetusi ja laenu juurde võtta ei plaani. Hetkel on laenu tagasimaksed planeeritud vahemikus 1-1,2 miljonit eurot aastas.

2022. aastal tehti laenude refinantseerimine ning saavutati väga hea protsendiga uus laen.

Tabel 17. Netovõlakoormus

Järva vald	2023	2024	2025	2026	2027	2028
	täitmine	eeldatav	eelarve	eelarve	eelarve	eelarve
		täitmine				
Netovõlakoormus (eurodes)	6 706 757	6 885 309	8 384 395	9 131 445	9 805 593	9 720 109
Netovõlakoormus (%)	35,4%	35,5%	41,7%	45,1%	47,6%	45,8%
Netovõlakoormuse ülemäär (eurodes)	15 138 950	15 534 586	15 064 156	14 170 825	13 401 009	12 736 490
Netovõlakoormuse individuaalne ülemäär (%)	80,0%	80,0%	75,0%	70,0%	65,0%	60,0%
Vaba netovõlakoormus (eurodes)	8 432 193	8 649 277	6 679 761	5 039 380	3 595 417	3 016 382

Nagu tabelist näha, siis vald püsib lubatud protsendi piirides, kuid tagasimakseid on üle miljoni euro ning see muutub vallale koormavaks.

3.5. Likviidsete varade muutus

Tabel 18. Likviidsed vahendid

Järva vald	2023	2024	2025	2026	2027	2028
	täitmine	eeldatav	eelarve	eelarve	eelarve	eelarve
		täitmine				
Likviidsete varade muutus (+ suurenemine, - vähenemine)	-235 984	617 448	-899 086	-1 347 050	-1 374 148	-714 516
Likviidsete varade suunamata jääk aasta lõpuks	301 955	919 403	20 317	-1 326 733	-2 700 881	-3 415 397

Likviidsed varad näitavad, kui palju aasta lõpu seisuga pangakontodel (kassas) raha oli ning muutus näitab seda, kui palju sellest käibesse suunatakse.

4. INFO EELARVESTRAATEEGIA PERIOODIKS KAVANDATAVATE KOHALIKE MAKSUDE JA MAAMAKSU MUUDATUSTEST

Maks on seadusega või seaduse alusel valla- või linnavolikogu määrusega riigi või kohaliku omavalitsuse avalik-õiguslike ülesannete täitmiseks või selleks vajaliku tulu saamiseks maksumaksjale pandud ühekordne või perioodiline rahaline kohustus, mis kuulub täitmisele seaduse või määrusega ettenähtud korras, suuruses ja tähtaegadel ning millel puudub otsene vastutasu maksumaksja jaoks.

Maksud jagunevad riiklikeks ja kohalikeks maksudeks. Riiklikud maksud on FIT ja maamaks.

Kohalikud maksud vastavalt kohalike maksude seadusele on:

- ✓ reklaamimaks;
- ✓ teede ja tänavate sulgemise maks;
- ✓ mootorsõidukimaks;
- ✓ loomapidamismaks;
- ✓ lõbustusmaks;
- ✓ parkimistasu.

Järva vald on kehtestanud oma territooriumil reklaamimaksu. Eelarvestrateegia perioodil ei ole kavas uusi kohalikke makse kehtestada.

5. ÜLEVAADE KOV ÜKSUSEST JA ARVESTUSÜKSUSTEST

Konsolideeriv üksus on Järva vald, kuhu kuulub Järva Vallavalitsus kui ametiasutus ning hallatavad asutused. Sõltuvad üksused 2023. aastal olid Eesti Piimandusmuuseum SA ning SA A.H.Tammsaare Muuseum Vargamäel.

Arvestusüksuse eelarvestrateegia koostamisel on arvestatud nende üksuste finantsnäitajatega.

Konsolideerimisgruppi kuuluvad veel Järva Haldus AS ja Valgehobusemäe Suusa- ja puhkekeskus SA, kuid neid siin ei kajastata.

SA Eesti Piimandusmuuseum

SA Eesti Piimandusmuuseum alustas tegevust 1. jaanuaril aastal 2018. Riigireformi eesmärkidest lähtuvalt otsustati Maaeluministeeriumi haldusalasse kuuluvatest muuseumitest luua sihtasutused. Sihtasutuse eelkäija oli Maaeluministeeriumi haldusalasse kuuluv riigimuuseum Eesti Piimandusmuuseum, asutatud 14. juulil aastal 1976. Sihtasutusena täidab Eesti Piimandusmuuseum täpselt samu eesmärke ja ülesandeid ja jätkab sama töökorralduse ning töötajaskonnaga. Tegevuse eesmärkidesse on lisandunud Imavere piirkonna ajaloo talletamine ja eksponeerimine.

Sihtasutus asutati Imavere Vallavolikogu otsusega 15. septembril 2017. Imavere valla õigusjärglane on Järva vald. Sihtasutuse moodustasid Imavere vald, SA Eesti Põllumajandus-

Kaubanduskoda ning OÜ Estonia Farmid. Sihtasutus on eraldiseisev juriidiline isik, oma põhikirja, arveldusarve ning eelarvega.

Muuseumi hooaeg algab maist ja kestab detsembrini. Rahulikum kuu on november. Detsembris tehakse lastele haldjamaad ja seetõttu on külastatavus hea. Jaanuarist-märtsini on muuseumi külastatavus väike.

Muuseum lähtub oma igapäeva tegevustes EHE kvaliteedimärgi põhimõtetest. EHE (Ehtne ja Huvitav Eesti) on ökoturismi kvaliteedimärgis, millega tunnustatakse ja turundatakse loodussõbralikke ning keskkonnasäästlikke maapiirkonnas pakutavaid turismitooteid ja –teenuseid.

Tabel 19. SA Eesti Piimandusmuuseum

SA Eesti Piimandusmuuseum	2023	2024	2025	2026	2027	2028
	täitmine	eeld. täitmine	eelarve	eelarve	eelarve	eelarve
Põhitegevuse tulud kokku (+)	230 000	232 000	234 000	236 000	238000	240000
sh saadud tulud kohalikult omavalitsuselt	20 000	20 000	20 000	20 000	20000	20000
Põhitegevuse kulud kokku (+)	228 000	230 000	232 000	234 000	236000	238000
Põhitegevustulem	2 000	2 000	2 000	2 000	2000	2000
Investeeringustegevus kokku (+/-)						
Eelarve tulem	2 000	2 000	2 000	2 000	2000	2000
Likviidsete varade muutus (+ suurenemine, - vähenemine)	2 000	2 000	2 000	2 000	2000	2000
Likviidsete varade suunamata jääk aasta lõpuks	3 770	3 770	5 770	7 770	9770	11770
Netovõlakoormus (eurodes)	0	0	0	0	0	
Netovõlakoormus (%)	0	0	0	0	0	0

SA A. H. Tammsaare Muuseum Vargamäel

Sihtasutus A. H. Tammsaare Muuseum Vargamäel on asutatud Eesti Vabariigi ja Albu valla poolt 04.12.2002. Asutamisel teostas riigipoolseid asutajaõigusi Järva Maavalitsus. 01.01.2010 jõustunud Riigivaraseaduse alusel muutus riigipoolsete asutajaõiguste teostajaks Siseministerium. Regionaalministri 19.03.2010 käskkirjaga nr 41 volitati Järva Maavalitsust esindama Siseministeriumi tähtajatult sihtasutuse asutajaõigustest ja –kohustustest tulenevate ülesannete täitmisel. 11.02.2016 määrati Kultuuriministerium Sihtasutuse A. H. Tammsaare Muuseum Vargamäel riigipoolseks asutajaõiguste teostajaks.

Pärast 2017. aasta haldusreformi kuulub muuseum Järva valla konsolideerimisgruppi.

Tabel 20. SA A. H. Tammsaare Muuseum Vargamäel

	2023 täitmine	2024 eeldatav täitmine	2025 eelarve	2026 eelarve	2027 eelarve	2028 eelarve
Põhitegevuse tulud kokku (+)	175 813	160 113	160 113	160 113	160 113	160 113
sh saadud tulud kohalikult omavalitsuselt	39 700	39 700	27 000	27 000	27 000	27 000
Põhitegevuse kulud kokku (+)	145 813	160 113	160 113	160 113	160 113	160 113
Põhitegevustulem	30 000	0	0	0	0	0
Investeeringustegevus kokku (+/-)	-72 864					
Eelarve tulem	-42 864	0	0	0	0	0
Likviidsete varade muutus (+ suurenemine, - vähenemine)	-42 864					
Likviidsete varade suunamata jääk aasta lõpuks	21 411	21 411	21 411	21 411	21 411	21 411
Netovõlakoormus (eurodes)	0	0	0	0	0	0
Netovõlakoormus (%)	0	0	0	0	0	0

6. ARVESTUSÜKSUSE PÕHITEGEVUSE TULEM

Tabel 21. Põhitegevuse tulem

Järva vald	2023 täitmine	2024 eeldatav täitmine	2025 eelarve	2026 eelarve	2027 eelarve	2028 eelarve
Põhitegevuse tulud kokku	18 923 688	19 418 233	20 357 541	20 516 035	20 888 937	21 499 484
Põhitegevuse kulud kokku	17 900 466	19 164 749	19 300 000	19 860 000	20 160 000	20 160 000
Põhitegevuse tulem	1 023 222	253 484	1 057 541	656 035	728 937	1 339 484

Põhitegevuse tulem peaks ära katma laenu tagasimaksud ning kui võimalik, siis ka investeeringud. Aastatel 2024, 2026 ja 2027 on põhitegevuse tulem alla ühe miljoni, seega ei kata valla laenusid ära. Seega puudub vallal ka investeerimisvõimekus oma vahenditest. Selleks, et meie põhitegevuse tulem oleks oluliselt suurem, tuleb väga hoolikalt üle vaadata

kõik meie omatulud ning samuti põhitegevuse kulud – koosseisud, hooned, toetused jne kulud.

Selleks, et meil jääks vahendeid ka investeringuteks, on vaja üle vaadata meie asutuste koosseisud, arvestada teenuste kasutajate arvu muutustega ning suhtuda säästlikult nii raha, vahendite kui tööaja kasutamisse.

7. ARVESTUSÜKSUSE VÕLAKOOREM

Tabel 22. Netovõlakoormuse näitajad

Järva vald	2023 täitmine	2024 eeldatav täitmine	2025 eelarve	2026 eelarve	2027 eelarve	2028 eelarve
Likviidsete varade suunamata jääk aasta lõpuks	301 955	919 403	20 317	-1 326 733	-2 700 881	-3 415 397
Võlakohustused kokku aasta lõpu seisuga	7 008 712	7 804 712	8 404 712	7 804 712	7 104 712	6 304 712
Netovõlakoormus (eurodes)	6 706 757	6 885 309	8 384 395	9 131 445	9 805 593	9 720 109
Netovõlakoormus (%)	35,4%	35,5%	41,7%	45,1%	47,6%	45,8%
Netovõlakoormuse ülemmäär (eurodes)	15 138 950	15 534 586	15 064 156	14 170 825	13 401 009	12 736 490
Netovõlakoormuse ülemmäär (%)	80,0%	80,0%	75,0%	70,0%	65,0%	60,0%
Vaba netovõlakoormus (eurodes)	8 432 193	8 649 277	6 679 761	5 039 380	3 595 417	3 016 382

Tabelist on näha, et meie lubatud netovõlakoormuse ülemmäär kuni aastani 2024 on 80%. Võlakoormus on kõige suurem 2027. aastal, kui see on 47,6%. Et meie põhitegevuse tulem ei ole ülemäära suur, siis laenu juurde võtmisel satub vald keerulisse olukorda, sest siis on vaja võtta laenu selleks, et laenu tagasi maksta.

8. TUNDLIKKUSE ANALÜÜS

Valla finantsnäitajad on kooskõlas finantsdistsipliini tagamise meetmetega – KOFSi vastavaid sätteid silmas pidades.

Põhitegevuse tulem ei ole järgmistel aastatel piisavalt suur, et tagada laenu teenindamise kulud.

Aastate jooksul on vähenenud elanikkond, laste arv ja maksumaksjate arv (kui mitte arvestada 2017. aastal ühinemist), kuid kulude struktuur (asutuste arv ning töötajaskond) on püsinud enam-vähem samasugused. Asutusi on ühendatud, kuid see ei ole andnud kokkuvõidu, kulud on hoopis suurenenud, sest palgatõusud on olnud vajalikud.

Põhitegevuse tulude kasv aastas 2-3% (arvestamata toetus- ja tasandusfondi) ei taga vallale vajalikke ressursse.

Valla netovõlakoormus on eelarvestrateegia perioodil algselt 35%, mis on vallale koormav, kuid samas tuleb tunnistada, et investeringud, mida tehti, on samuti vallale väga vajalikud. Tagamata nüüdisaegseid hariduse omandamise ja sportimistingimusi ning tervishoiuteenuste osutamist, kogu valla territooriumil teede ja tänavate hooldust ja korrastamist, elanike omaalgatuse, kultuurielu ja seltsitegevuse toetamist, huvihariduse kättesaadavust ning transpordiühendusi, ei ole võimalik elanikele head elukeskkonda pakkuda, elanike arvu säilitada ning valla jätkusuutlikku arengut edendada. Seepärast on möödapääsmatu

sh nõuete muutus (-suurenemine/ + vähenemine)						
sh kohustiste muutus (+suurenemine/ - vähenemine)						
Likviidsete varade suunamata jääk aasta lõpuks	301 955	919 403	292 317	-782 733	-1 884 881	-2 327 397
Võlakohustised kokku aasta lõpu seisuga	7 008 712	7 804 712	8 404 712	7 804 712	7 104 712	6 304 712
sh üle 1 a perioodiga mittekatkestatav kasutusrent (konto 913100), sihtfinantseerimise kohustised (konto 253550), saadud ettemaksed (kontogrupp 2038)						
sh kohustised, mille võrra võib ületada netovõlakooormuse piirmäära	0	0				
Netovõlakooormus (eurodes)	6 706 757	6 885 309	8 112 395	8 587 445	8 989 593	8 632 109
Netovõlakooormus (%)	35,4%	35,5%	39,8%	41,9%	43,0%	40,2%
Netovõlakooormuse ülemmäär (eurodes)	15 138 950	15 534 586	15 268 156	14 361 225	13 577 809	12 899 690
Netovõlakooormuse individuaalne ülemmäär (%)	80,0%	80,0%	75,0%	70,0%	65,0%	60,0%
Vaba netovõlakooormus (eurodes)	8 432 193	8 649 277	7 155 761	5 773 780	4 588 217	4 267 582

Tabel 24. Järva valla eelarvestrateegia arvestusüksusele 2023-2028

Arvestusüksus (nimi)	2023 täitmine	2024 eeldatav täitmine	2025 eelarve	2026 eelarve	2027 eelarve	2028 eelarve
Põhitegevuse tulud kokku	18 923 688	19 418 233	20 357 541	20 516 035	20 888 937	21 499 484
Põhitegevuse kulud kokku	17 900 466	19 164 749	19 300 000	19 860 000	20 160 000	20 160 000
sh alates 2012 sõlmitud katkestamatud kasutusrendimaksed	0	0	0	0	0	0
Põhitegevustulem	1 023 222	253 484	1 057 541	656 035	728 937	1 339 484
Investeeringustegevus kokku	-71 028	-432 036	-2 284 627	-1 131 085	-1 131 085	-982 000
Eelarve tulem	952 194	-178 552	-1 227 086	-475 050	-402 148	357 484
Finantseerimistegevus	-1 188 178	796 000	600 000	-600 000	-700 000	-800 000
Likviidsete varade muutus (+suurenemine, - vähenemine)	-235 984	617 448	-627 086	-1 075 050	-1 102 148	-442 516
Nõuete ja kohustuste saldode muutus (+/-)	0	0	0	0	0	0
Likviidsete varade suunamata jääk aasta lõpuks	301 955	919 403	292 317	-782 733	-1 884 881	-2 327 397
Võlakohustused kokku aasta lõpu seisuga	7 008 712	7 804 712	8 404 712	7 804 712	7 104 712	6 304 712
sh kohustused, mille võrra võib ületada netovõlakooormuse piirmäära (arvestusüksuse väline)	0	0	0	0	0	0
Netovõlakooormus (eurodes)	6 706 757	6 885 309	8 112 395	8 587 445	8 989 593	8 632 109
Netovõlakooormus (%)	35,4%	35,5%	39,8%	41,9%	43,0%	40,2%
Netovõlakooormuse ülemmäär (eurodes)	15 138 950	15 534 586	15 268 156	14 361 225	13 577 809	12 899 690
Netovõlakooormuse ülemmäär (%)	80,0%	80,0%	75,0%	70,0%	65,0%	60,0%
Vaba netovõlakooormus (eurodes)	8 432 193	8 649 277	7 155 761	5 773 780	4 588 217	4 267 582

(allkirjastatud digitaalselt)

Rait Pihelgas

Vallavolikogu esimees